

FORSKRIFT OM TILDELING AV LANGTIDSOPPHOLD I SYKEHJEM ELLER TILSVARENDE BOLIG SÆRSKILT TILRETTELAGT FOR HELDØGNS TJENESTER, KRITERIER OG VENTELISTER

Hjemmel: Fastsatt av Porsanger kommune ved kommunestyret den 12.10.17 med hjemmel i lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. § 3-2 a annet ledd.

Forslag til forskrift

Kapittel 1. Formål, lovgrunnlag, definisjoner, virkeområde og organisering

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bedre rettsstillingen for pasienter og brukere med omfattende tjenestebehov når det gjelder retten til helse- og omsorgstjenester fra kommunen.

Forskriften skal tydeliggjøre hvilke kriterier Porsanger kommune legger til grunn for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Forskriften skal videre tydeliggjøre hvordan Porsanger kommune skal følge opp personer som står på observasjonsliste til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

§ 2 Lovgrunnlag for tildeling av bo- og tjenestetilbud

Hjemmel for tildeling av langtidsopphold og helse- og omsorgstjenester i sykehjem er lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 a annet ledd og § 2-1 e første ledd, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd, § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav c og § 3-2 a første ledd.

Hjemmel for tildeling av disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester er lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 e første ledd, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd og § 3-2 a første ledd.

Hjemmel for tildeling av helse- og omsorgstjenester i bolig som nevnt i første setning er lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 a annet ledd, evt. også § 2-1 d, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd, jf. § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a og b, og/eller § 3-2 første ledd nr. 5, evt. også § 3-8.

§ 3 Definisjoner

Med sykehjem menes helseinstitusjon som faller inn under forskrift 16. desember 2011 nr. 1254 om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstav d og e og § 2, samt boform for

heldøgns omsorg og pleie som er likestilt med sykehjem i henhold til forskrift 14. november 1988 nr. 932. Med langtidsopphold menes opphold i sykehjem på ubestemt tid.

Øvrige institusjoner med langtidsopphold for personer som har omfattende behov for helse- og omsorgstjenester er ikke ansett som helseinstitusjoner, og vil derfor ikke falle inn under begrepet sykehjem i denne forskriften. Dette gjelder eksempelvis aldershjem, boliger med heldøgns omsorgstjenester, institusjoner for rusmiddelavhengige og barneboliger.

Med tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester menes boliger der:

- a) beboernes tjenestebehov vanligvis er så stort at det er sammenlignbart med tjenestebehovet som beboere i sykehjem har,
- b) det er mulig å gi døgnskunterlige tjenester,
- c) det er mulig å føre tilsyn med pasientene eller brukerne tilsvarende som i sykehjem,
- d) det er mulig å motta tjenester fra helse- og omsorgspersonell med kompetanse tilsvarende som personellet vanligvis har i sykehjem,
- e) muligheten for å tilkalle hjelp og responstida før personellet kan komme til boligen er tilsvarende som i sykehjem, og som
- f) kommunen tildeler disposisjonsrett til.

§ 4 Virkeområde

Forskriften gjelder for pasienter og brukere som oppholder seg i Porsanger kommune, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 § 3-1 første ledd. Forskriften gjelder i tillegg for pasienter og brukere som har konkrete planer om å flytte til kommunen og et så omfattende tjenestebehov at det er nødvendig at bo- og tjenestetilbudet er avklart i forkant for at de skal kunne flytte.

Porsanger kommune disponerer til enhver tid over et visst antall plasser som er beregnet for langtidsopphold i sykehjem og boliger der det vanligvis gis et tjenestetilbud som er tilsvarende som det som gis i sykehjem, jf. definisjonene i denne forskriften § 3. Denne forskriften gjelder for tildeling av disse plassene og boligene. Hvor mange langtidsplasser i sykehjem og tilsvarende boliger kommunen disponerer over til enhver tid vil bli publisert i tjenesteavtaler på kommunens nettsider.

I tillegg disponerer kommunen også over plasser i sykehjem som er beregnet for kortvarige opphold og boliger der det vanligvis ikke ytes et tjenestetilbud som er tilsvarende som det som gis i sykehjem.

Kommunen kan etter en konkret og individuell vurdering, gi tilsvarende tjenester som vanligvis gis i sykehjem i pasientens eller brukerens eget, opprinnelige hjem.

§ 5 Ansvar og myndighet

Enkeltvedtak om tildeling av langtids- eller korttidsopphold i institusjon som nevnt i forskrift 16. desember 2011 nr. 1254 om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon § 1 bokstav a til d, helse- og omsorgstjenester i og utenfor institusjon i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 a annet ledd, § 2-1 e første ledd og § 2-1 d, jf. lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 første ledd, § 3-2 første ledd nr. 6, evt. også § 3-2 første ledd nr. 5, § 3-2 a første ledd, § 3-6 og § 3-8 fattes av Porsanger kommune ved Helse og omsorgssjefen.

Enkeltvedtak om tildeling av disposisjonsrett til bolig som nevnt i denne forskriften § 3 tredje ledd fattes av Porsanger kommune ved Helse og omsorgssjefen.

Helse og omsorgssjefen har gjennom enkeltvedtak om bo- og/eller tjenestetilbud instruksjonsmyndighet over tjenesteutførende organisasjonsledd, herunder sykehjem. Instruksjonsmyndigheten gjelder ikke døgnplasser for øyeblikkelig hjelp, jf. forskrift av 16. desember 2011 nr. 1254 om kommunal helse- og omsorgsinstitusjon.

Kapittel 2. Kriterier for tildeling

§ 6 Kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester og for å få stå på observasjonsliste til slikt bo- og tjenestetilbud

Pasient eller bruker har rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Om pasient eller bruker får tildelt langtidsopphold i sykehjem eller disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, og hva slags bo- og tjenestetilbud som i så fall blir tildelt, beror på en helhetsvurdering der følgende momenter inngår:

- a) hvor omfattende behovet for helse- og omsorgstjenester er,
- b) varigheten av hjelpebehovet, herunder om rehabiliteringstiltak er aktuelle,
- c) hvilke typer av helse- og omsorgstjenester det er behov for,
- d) hvilken faglig kompetanse som trengs for å gi forsvarlige tjenester sett i sammenheng med tilgangen på helse- og omsorgspersonell med nødvendig kompetanse,
- e) om det er nødvendig med tjenester, tilsyn eller tilstedeværelse gjennom hele døgnet eller med korte mellomrom,
- f) pasientens eller brukerens evne til selv å tilkalle hjelp ved behov,
- g) pasientens eller brukerens behov for sosial kontakt og opplevd trygghet ved at det er nærhet til helse- og omsorgspersonell,
- h) om pasienten eller brukeren er i målgruppen for det aktuelle bo- og tjenestetilbudet,
- i) om pasienten eller brukeren har kognitiv svikt, og hvor alvorlig den kognitive svikten er,
- j) om pasienten eller brukeren uten endring av bosituasjonen risikerer å komme til skade eller å få sin helsetilstand eller funksjonsevne forverret, og om flytting kan

virke skadeforebyggende eller bidra til at vedkommende får mulighet for å forbedre sin helsetilstand eller funksjonsevne,

- k) om alternativer til bo- og tjenestetilbud i sykehjem eller tilsvarende bolig er aktuelle, herunder helse- og omsorgstjenester i hjemmet, dagtilbud, korttidsopphold i sykehjem, opphold i omsorgsinstitusjon, tilrettelegging i hjemmet, hjelpemidler og tekniske løsninger,
- l) pasientens eller brukerens nettverk,
- m) hensynet til personer pasienten eller brukeren bor sammen med, herunder om avlastningstiltak er forsøkt eller vurdert,
- n) om pasienten eller brukeren er til fare for andre eller det er fare for materielle skader,
- o) kommunens organisering av helse- og omsorgstjenestetilbudet og
- p) om geografiske forhold eller forhold ved hjemmet gjør det uhensiktsmessig å gi tjenester der.

Avgjørende for om pasient eller bruker umiddelbart får langtidsopphold i sykehjem eller disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester eller om vedkommende får enkeltvedtak om få stå på observasjonsliste til slikt bo- og tjenestetilbud er følgende:

- a) om det er ledig kapasitet i det aktuelle bo- og tjenestetilbudet og
- b) om tjenester i hjemmet ansees å være forsvarlige i påvente av ledig plass.

Dersom saken jf. denne forskriftens §§ 7 og 8 ikke er tilstrekkelig utredet til at det kan fattes enkeltvedtak om tildeling av langtidsopphold eller disposisjonsrett til tilsvarende bolig, eller enkeltvedtak om å få stå på observasjonsliste, må saken utredes videre inntil det foreligger et forsvarlig beslutningsgrunnlag, jf.

§ 7 Kriterier knyttet til pasientens eller brukerens ønsker

For at saken skal være tilstrekkelig utredet, må det ha vært dialog med pasient eller bruker og/eller partsrepresentanten med følgende formål:

- a) å kartlegge pasienten eller brukerens behov for helse- og omsorgstjenester,
- b) å få samtykke fra pasienten eller brukeren til å innhente ytterligere opplysninger som er nødvendige for saksutredningen fra andre,
- c) å gi pasienten eller brukeren den informasjon og veiledning som trengs for at vedkommende skal kunne ivareta sine interesser i saken, herunder informasjon om betaling, jf. denne forskriften § 11 tredje ledd, og
- d) å få klarhet i hvilke ønsker pasienten eller brukeren har etter at tilstrekkelig informasjon er gitt, herunder om det er pasienten eller brukeren selv eller partsrepresentanten som har gitt uttrykk for disse ønskene.

Pasient eller bruker har rett til å velge å la være å ta imot tilbud om langtidsplass i sykehjem, med mindre vilkårene i lov 2. juli 1999 nr. 63 kapittel 4A er oppfylt. Pasient eller bruker har også rett til å la være å ta imot tilbud om å få disposisjonsrett til tilsvarende bolig

særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Pasient eller bruker mister ikke sin rett til å stå på observasjonsliste ved å takke nei til et tilbud som blir gitt av kommunen.

§ 8 Kriterier knyttet til saksutredningen

For at en sak som gjelder tildeling eller avslag på langtidsopphold i sykehjem eller disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester skal anses som tilstrekkelig opplyst, må det være foretatt en grundig saksutredning, der følgende inngår i den grad de er relevante i saken:

- a) opplysninger om forhold som er nevnt i denne forskriften § 6,
- b) opplysninger fra møte med pasient eller bruker og/eller vedkommendes partsrepresentant, jf. denne forskriften § 7,
- c) resultater fra vurderingsopphold i sykehjem,
- d) opplysninger fra annet helsepersonell og/eller tilbydere av helse- og omsorgstjenester, herunder resultater fra medisinsk, ernæringsmessig eller annen utredning og behandling,
- e) opplysninger fra andre deler av den offentlige forvaltningen,
- f) funn fra IPLOS-kartlegging og
- g) andre opplysninger.

Kapittel 3 Rett til enkeltvedtak og oppfølging av pasienter eller brukere

§ 9 Rett til enkeltvedtak om helse- og omsorgstjenester i sykehjem

Pasient eller bruker som i enkeltvedtak får tildelt opphold i sykehjem har rett til at enkeltvedtaket også skal omfatte de helse- og omsorgstjenestene som skal gis under oppholdet. Pasient eller bruker som får tildelt disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester har rett til enkeltvedtak om de helse- og omsorgstjenestene som skal gis etter de reglene som er nevnt i denne forskriften § 2 annet ledd.

Det skal fattes nytt enkeltvedtak dersom pasienten eller brukeren skal flyttes fra avdelingen som vedkommende har opphold i og dersom det skal skje vesentlige endringer i innholdet eller omfanget av de helse- og omsorgstjenestene som gis. Unntaket er ved flyttinger mellom avdelinger internt i sykehjem, der det er tilstrekkelig med dialog med pasient og/eller partsrepresentanten i forkant.

§ 10 Oppfølging av pasienter eller brukere på observasjonsliste

Pasient eller bruker som kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, vil få enkeltvedtak med avslag på slikt bo- og tjenestetilbud som nevnt ovenfor, men vil samtidig få enkeltvedtak om å få stå på observasjonsliste og om de helse- og omsorgstjenestene som skal gis inntil det kan gis et bo- og tjenestetilbud som nevnt. De helse- og omsorgstjenestene som gis i ventetida, skal til enhver tid være forsvarlige og behovsdekkende.

Helse og omsorgssjefen skal til enhver tid følge med på behovsutviklingen hos de pasientene og brukerne som står på observasjonslista, og skal sørge for at det umiddelbart gis langtidsopphold i sykehjem eller disposisjonsrett til tilsvarende bolig dersom det oppstår en situasjon i nåværende boform der forsvarlighet ikke lenger vurderes å være til stede.

Ut over hastesakene tildeles slike bo- og tjenestetilbud til den av pasient eller bruker som til enhver tid antas å ha størst behov for det bo- og tjenestetilbudet som har blitt ledig. Pasient eller bruker som har fått enkeltvedtak om å få stå på observasjonsliste, må derfor påregne at pasient eller bruker med mer presserende behov prioriteres foran dem. Det gjelder ingen tidsfrist for når et bo- og tjenestetilbud som nevnt ovenfor senest skal tilbys.

Pasienter eller brukere som står på observasjonsliste har rett til informasjon om hvor lang tid de må påregne å vente ved å henvende seg til Helse- og omsorgsadministrasjonen.

Kapittel 4. Betaling, klage og ikrafttredelse

§ 11 Betaling for bo- og tjenestetilbud

Egenbetalingen for helse- og omsorgstjenester i sykehjem følger reglene i forskrift 16. desember 2011 nr. 1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester i institusjon.

Betaling for tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester framgår av kontrakten som inngås om det aktuelle botilbudet. Egenbetalingen for helse- og omsorgstjenester i slikt botilbud følger reglene i forskrift 16. desember 2011 nr. 1349 om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester utenfor institusjon.

Den enkelte pasient eller bruker har som et ledd i den informasjonen som skal gis etter denne forskriften § 7 første ledd bokstav c rett til å få et grovt overslag over hva det vil koste å motta helse- og omsorgstjenester i hjemmet, bo- og tjenestetilbud i sykehjem og bo- og tjenestetilbud i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

§ 12 Klage

Ved klage på enkeltvedtak om langtidsopphold i sykehjem eller om å få stå på observasjonsliste til langtidsopphold i sykehjem og om helse- og omsorgstjenester i eller utenfor sykehjem gjelder bestemmelsene i lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient og brukerrettigheter kapittel 7. Helsedirektoratet er overordnet forvaltningsorgan med adgang til å omgjøre vedtak uten klage, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 35.

Ved klage på enkeltvedtak om tildeling av disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester gjelder reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 28.

§ 13 Ikrafttredelse og revidering av forskriften

Denne forskriften trer i kraft 1. juli 2017.

Forskriften skal gjennomgås og ved behov revideres når nasjonale kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem og disposisjonsrett til tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns omsorg er vedtatt. Ved motstrid vil den nasjonale forskriften gå foran denne forskriften.